

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΟΥ ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

Τσακίρη Μ¹, Κόκκορης Ι¹, Τρίγκας Π², Τζανουδάκης Δ¹

¹Τομέας Βιολογίας Φυτών, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

²Εργαστήριο Συστηματικής Βοτανικής, Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
(mtsakiraki@upatras.gr)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το φαράγγι του Βουραϊκού βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Πελοποννήσου, μεταξύ των Αροανίων Ορέων (Χελμός) και των ανατολικών τμημάτων του Παναχαϊκού. Ξεκινά περίπου 3 χλμ. νότια του χωριού Κάτω Ζαχλωρού, παράλληλα με το ποτάμι, το οποίο καταλήγει στη θάλασσα κοντά στο Διακοπτό. Διασχίζεται από μία σιδηροδρομική γραμμή που οδηγεί από το Διακοπτό στα Καλάβρυτα. Περιλαμβάνεται εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής του Εθνικού Πάρκου Χελμού- Βουραϊκού και αποτελεί Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ), GR2320003: «Φαράγγι Βουραϊκού» (Εικ. 7).

Η προστατευόμενη περιοχή του Φαραγγιού του Βουραϊκού, χαρακτηρίζεται από υψηλή χλωριδική ποικιλότητα (περισσότερα από 600 φυτικά taxa, 43 ελληνικά ενδημικά, 8 ενδημικά της Πελοποννήσου και ένα τοπικό ενδημικό). Επιπλέον, έχουν καταγραφεί 9 φυσικοί τύποι οικοτόπων.

Οι απειλές και πιέσεις (Φωτιά, Εναπόθεση αδρανών υλικών, Διατάραξη τροχοφόρα, Βόσκηση, Ποδοπάτημα, Εναπόθεση απορριμάτων, Ξύλευση, Ύπαρξη Επιγενών ειδών) που υφίστανται οι οικοτόποι των σημαντικών ειδών χλωρίδας στην περιοχή μελέτης, επηρεάζουν την Κατάσταση Διατήρησής τους. Ιδιαίτερα, όσον αφορά τις πυρκαγιές, ο Βουραϊκός αποτελεί περιοχή υψηλού κινδύνου. Από τις πλέον καταστροφικές πυρκαγιές για την περιοχή ήταν τον Αύγουστο του 2007, που αποτέφρωσε χιλιάδες στρέμματα γης, ιδιαίτερα στο βόρειο τμήμα της περιοχής του Βουραϊκού. Συνολικά, εντός της προστατευόμενης περιοχής κάηκαν 6.362 στρέμματα, ήτοι το 29,2% του συνόλου της (Μαραγκού Π. κ.α. 2007).

ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Πραγματοποιήθηκε προσπάθεια εντοπισμού και καταγραφής των θέσεων που εμφανίζονται τα είδη στην περιοχή μελέτης. Οι παράμετροι που χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησής τους σύμφωνα με το Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών και τα κείμενα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναφορά για το Άρθρο 17, τα οποία βασίζονται στις απαιτήσεις του Άρθρου 1(θ) της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για την Ευνοϊκή Κατάσταση Διατήρησης είναι α) Κατανομή (distribution) και Εύρος εξάπλωσης (range) του είδους β) Μέγεθος πληθυσμού (population) γ) Έκταση και ποιότητα ενδιαιτήματος (habitat for the species) δ) Μελλοντική προοπτική των ειδών (future prospects).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της Κατάστασης Διατήρησης (σε επίπεδο Εθνικού Πάρκου) για τρία είδη που απαντούν στην περιοχή του Φαραγγιού Χελμού- Βουραϊκού τα οποία κινδυνεύουν εξαιτίας των απειλών που υφίσταται το ενδιαιτήμά τους (Πίν. 1).

Allium brussalisii Tzanoud. & Kypriot.

Εξάπλωση: Φαράγγι Βουραϊκού, Όρη Πάρνηθα, Πάρνωνας
Ενδιαιτήμα: Στο ΕΠΧΒ, αναπτύσσεται σε αραιές συστάδες δασών με *Pinus halepensis* subsp. *halepensis*, στον υπόροφο αραιών θαμνώνων με *Quercus coccifera*, *Arbutus unedo*, κλπ., (Εικ. 2), σε ασβεστολιθικό υπόστρωμα.
Μέγεθος πληθυσμού: Περίπου 100 άτομα
Γεωγραφική και χωρική κατανομή: Έχουν εντοπιστεί 2 θέσεις, κατά μήκος δασικού δρόμου στο φαράγγι (Εικ. 7). Στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου, το εύρος εξάπλωσης του είδους υπολογίζεται σε 4 km².
Απειλές: Η περιοχή όπου εμφανίζεται, είχε πληγεί από την πυρκαγιά του 2007. Βόσκηση, Ποδοπάτημα, Ξύλευση.

Εικ. 1: *Allium brussalisii*

Εικ. 2: Ενδιαιτήμα του *Allium brussalisii*

Cicer graecum Orph. ex Boiss.

Εξάπλωση: Ενδημικό είδος της βόρειας Πελοποννήσου. Όρη Χελμός και Κυλλήνη. Δεν έχουν εντοπιστεί άτομα στην περιοχή του Μεγάλου Σπηλαίου και του Φαραγγιού του Βουραϊκού (βιβλιογραφικές αναφορές) παρά τις εκτεταμένες επισκέψεις με σκοπό τον εντοπισμό του.
Ενδιαιτήμα: Στην περιοχή του ΕΠΧΒ, εντοπίζεται στον υπόροφο συστάδων *Platanus orientalis*, σε φρύγανα και μακκία (Εικ. 4).
Μέγεθος πληθυσμού: Περίπου 230 άτομα
Γεωγραφική και χωρική κατανομή: Έχει καταγραφεί σε τρεις θέσεις (πρηνή δρόμου πάνω από την Περιστέρα, Λίμνη Τσιβλού, διαδρομή από Μεσορούγι προς Ξηρόκαμπο). Στην περιοχή ΕΠΧΒ, το εύρος εξάπλωσης του είδους υπολογίζεται σε 32 km².
Απειλές: Σχηματίζει διάσπαρτους ολιγομελείς υποπληθυσμούς. Οι θέσεις όπου εντοπίστηκε είναι ελαφρώς διαταραγμένες. Δασικές πυρκαγιές, Βόσκηση, Ξύλευση, Εναπόθεση Απορριμάτων και Αδρανών υλικών.

Εικ. 3: *Cicer graecum*

Εικ. 4: Ενδιαιτήμα του *Cicer graecum*

Dianthus mercurii Heldr.

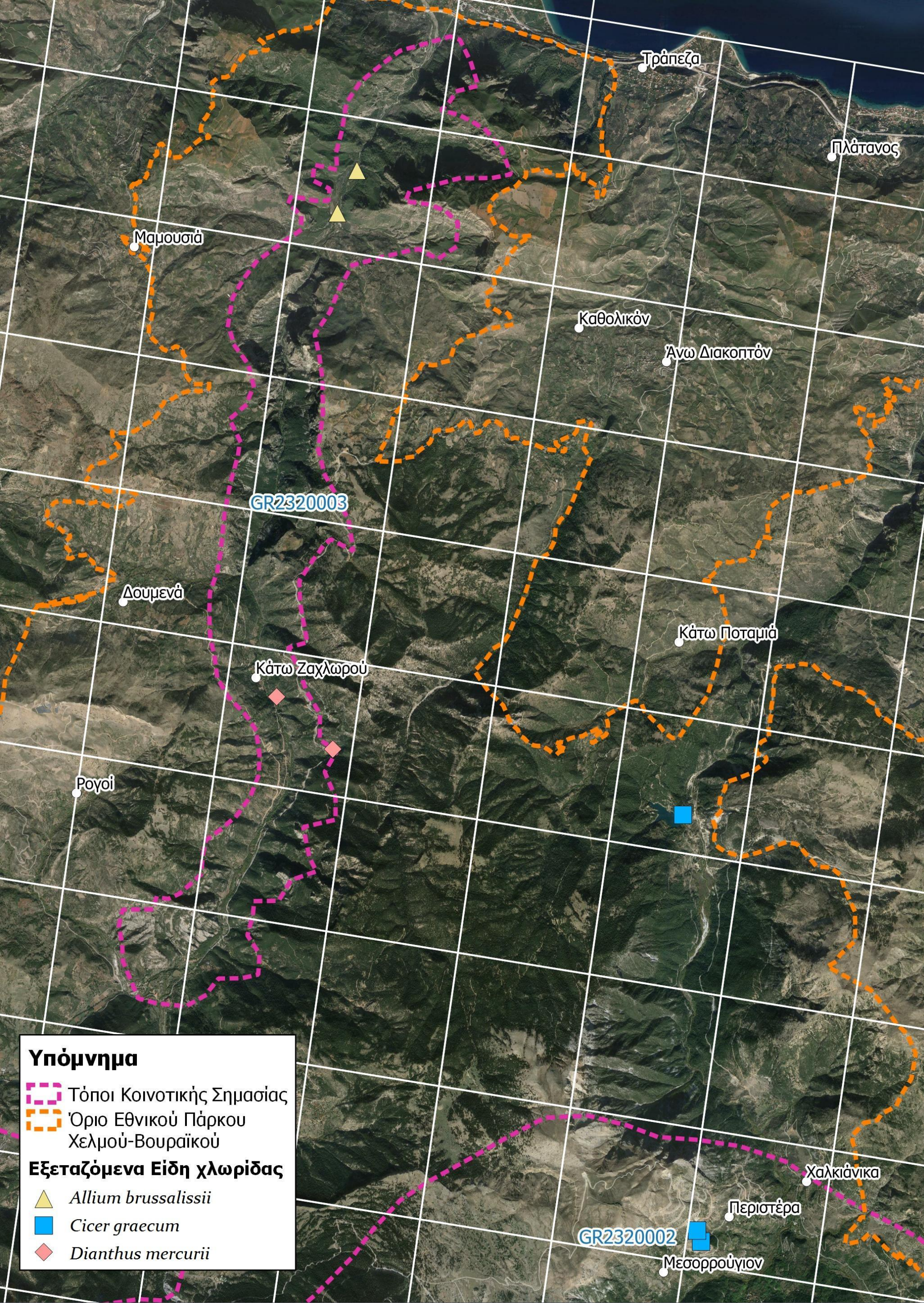
Εξάπλωση: Ενδημικό είδος της βόρειας Πελοποννήσου. Φαράγγι Βουραϊκού και Όρη Κυλλήνη και Κλωκός.
Ενδιαιτήμα: Ανάμεσα σε garrigue με *Quercus coccifera*. Πετρώδεις και βραχώδεις θέσεις σε ασβεστόλιθο (Εικ. 6), σε υψόμετρο 800-1200 μ.
Μέγεθος πληθυσμού: περίπου 100 άτομα
Γεωγραφική και χωρική κατανομή: Εντοπίζεται σε δύο θέσεις, στο Μέγα Σπήλαιο και κοντά στη Ζαχλωρού (Εικ. 7). Στην περιοχή του ΕΠΧΒ, το εύρος εξάπλωσης του είδους υπολογίζεται 8 km².
Απειλές: Στη μία θέση, εμφανίζεται σε πρηνή στην αρχή δασικού δρόμου, όπου εκτελούνται συχνά εργασίες καθαρισμού του δρόμου από φερτά υλικά του παρακείμενου ρέματος και απαιτείται προσοχή για τη διατήρηση του πληθυσμού. Βόσκηση και Ξύλευση.

Εικ. 5: *Dianthus mercurii*

Εικ. 6: Ενδιαιτήμα του *Dianthus mercurii*

Εικ. 7: Χάρτης περιοχής μελέτης και εξάπλωση των εξεταζόμενων ειδών χλωρίδας

Πίν. 1: Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης των εξεταζόμενων ειδών χλωρίδας

Παράμετροι	Κατάστασης Διατήρησης		
	<i>Allium brussalisii</i>	<i>Cicer graecum</i>	<i>Dianthus mercurii</i>
Εύρος εξάπλωσης	Ευνοϊκή (FV)	Μη Ευνοϊκή - Ανεπαρκής (U1)	Ευνοϊκή (FV)
Πληθυσμός	Ευνοϊκή (FV)	Ευνοϊκή (FV)	Ευνοϊκή (FV)
Ενδιαιτήμα για το είδος	Ευνοϊκή (FV)	Μη Ευνοϊκή - Ανεπαρκής (U1)	Μη Ευνοϊκή - Ανεπαρκής (U1)
Μελλοντικές προοπτικές	Ευνοϊκή (FV)	Μη Ευνοϊκή - Ανεπαρκής (U1)	Μη Ευνοϊκή - Ανεπαρκής (U1)
Συνολική αξιολόγηση	Ευνοϊκή (FV)	Μη Ευνοϊκή - Ανεπαρκής (U1)	Μη Ευνοϊκή - Ανεπαρκής (U1)